

Naturrådets forslag til prioriteringer på skovområdet

Igennem de seneste 10 år har der været en stigende opmærksomhed om de danske skoves betydning for den biologiske mangfoldighed. Den væsentligste nyskabelse har været vedtagelsen af Naturskogsstrategien. Ud fra en prioriteringstilgang bør skovområdet prioriteres meget højt af Wilhjelmsudvalget fordi:

1. Vilklårene for den biologiske mangfoldighed i de danske skove set i internationalt perspektiv er ringe.
2. Alligevel understøtter skovene en meget betydelig del af den biologiske mangfoldighed (målt i antal arter), fordi Danmark historisk og biogeografisk set er et skovland
3. De samfundsøkonomiske omkostninger ved naturbeskyttelse inden for skovområderne vil være begrænsede pga. markedssituationen for traditionelle skovprodukter på den ene side og de betydelige rekreative, herunder jagtlige og biodiversitetsmæssige gevinster, der kan opnås i skovene på den anden
4. Skovene understøtter i betydelig grad befolkningens friluftsliv og velfærdsønsker.

Det foreslås derfor, at Wilhjelmsudvalget i højere grad prioriterer en forbedring af vilklårene for den biologiske mangfoldighed i de eksisterende skove frem for finansiering af skovrejsningsprojekter uden for eksisterende skove. I dag er forholdet i finansieringen 2 til 1. Dvs. at der benyttes ca. dobbelt så store beløb til at finansiere nye skove ift. at finansiere vedligehold og forbedring af den biologiske mangfoldighed i eksisterende (private) skove.

1. Naturbeskyttede områder er multifunktionelle

I det sammenfattende notat 'Skov og biodiversitet', som er omdelt til Wilhjelmsudvalgets møde den 2. februar opstilles der en modstilling mellem den 'multifunktionelle skovdrift' og den 'ensidige naturbeskyttelse.' Dette er grundlæggende en besynderlig og ubegrundet modstilling. Den eneste funktion et urørt stykke skov ikke varetager er produktion af konventionelle skovprodukter. Urørte skove varetager derudover en række andre funktioner af betydning for fx. forskning, friluftsliv, turisme, æstetiske funktioner, grundvandsbeskyttelse og genbevaring. Ud fra en velfærdsøkonomisk betragtning vil moderne skovdrift ofte være mere ensidig end naturbeskyttede områder.

- *Naturrådet foreslår derfor, at Wilhjelmsudvalget præciserer, at dogmet om at naturbeskyttede områder defineres som ensidige ikke er korrekt, men tværtimod understreger, at naturbeskyttede områder bidrager med en bred vifte af funktioner til samfundet og derfor i sagens natur må betragtes som multifunktionelle områder.*

2. Massiv indsats for genopretning af skovens naturlige hydrologi.

De seneste 150 års rationelle skovdrift har haft massiv indflydelse på skovens hydrologiske kredsløb. I de gamle skovegne er arealet med tørvedannende moser indskrænket fra ca. 25 % til ca. 3 % af skovarealet. Det er u hensigtsmæssigt at der anvendes så megen energi på at dræne

skovene for vand når et de væsentligste argumenterer for opretholdelsen af skovene er sikring af grundvandsressourcer.

- *Naturrådet har i den seneste Vismandsrapport foreslået, at der iværksættes en plan for genopretningen af den naturlige hydrologi i de danske skove. Det foreslås, at der i første omgang tages initiativ til dette i statsskovene via en skovvis gennemgang og genopretning. Dette bør resultere i, at der genoprettes tørvedannende områder indenfor de gamle skovegne i statsskovene på ialt 10 % af arealet inden 2010 ved tilkastning af grøfter.*

3. Udlæg af urørt skov på 10 % af det danske skovsareal og store sammenhængende områder

Naturskovsstrategien har vist sig, at være et af de mest fremsynede tiltag i Danmark for så vidt angår fremme af den biologiske mangfoldighed. De nuværende udlæg af urørt skov er i vid udstrækning sket på lavbundsarealer, mv.

- *Naturrådet foreslår, at 10 % af de eksisterende højbundsskovarealer i Danmark udlægges til urørt skov. I de hidtidige udlæg af urørte arealer har der været en betydelig tendens til at udlægge arealerne på § 3 arealer. Dette er ikke hensigtsmæssigt. Arealer på lavbund omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 bør typisk ikke tælle med i det overordnede mål om udlæg af 40.000 ha urørt skov.*
- *Urørt skovarealerne bør udlægges både i nogle store samlede udlæg af urørt skov (dvs. hele skovområder af flere tusinde hektar) og i mindre klumper inden for drevne skovområder (typisk 10-30 hektar).*
- *Det foreslås endvidere, at der indføres en ny kategori 'urørt græsningsskov' og det foreslås at plukhugst udtages af Naturskovsstrategien. De 40.000 hektar bør fortrinsvis udlægges på eksisterende naturskovsarealer.*

4. Opfyldelse af Habitatdirektivet på skovområdet

Habitatdirektivet medfører en række betydelige forpligtelser for Danmark. Danmark har endnu ikke taget skridt til at implementere direktivet for de danske skov-naturtyper og arter af fællesskabsbetydning knyttet til skove. Den danske udpegning af habitatområder er mangelfuld, direktivets artikel 6 er ikke implementeret i Danmark for så vidt angår skovene, direktivets artikel 12 er ikke implementeret for arter knyttet til skove, direktivets artikel 2, stk. 2 er ikke implementeret for skove, og der er ikke udviklet økonomiske virkemidler til at opnå det overordnede mål om en gunstig bevaringsstatus.

- *Naturrådet foreslår, at Danmark implementerer Habitatdirektivet for de danske skov-naturtyper og for arter af fællesskabsbetydning knyttet til skove (direktivets artikel 2, stk.2., artikel 6 og artikel 12).*

5. Registrering og beskyttelse af al naturskov i Danmark mod konvertering inden 2004

På den seneste finanslov er der sat et beskedent beløb af til registrering af naturskovene i Danmark. Dette beløb vil formentlig ikke strække til en effektiv naturskovsregistrering. Det foreslås derfor, at der afsættes de fornødne ressourcer til en effektiv registrering af de danske naturskove. Eftersom naturskovene indeholder nogle af de væsentligste biodiversitetsressourcer i Danmark

bl.a. på grund af deres meget lange kontinuitet er det væsentligt hurtigst muligt at sikre alle lokaliteter mod yderligere forringelser.

- *Naturrådet foreslår, at alle danske naturskove inden 2004 beskyttes mod konvertering, samt alle lokaliteter, hvor en forsættelse af gamle driftsformer ikke er nødvendigt for opretholdelsen af den biologiske mangfoldighed, udlægges til urørt skov.*

6. Justering af skovloven og skovstøtteordningerne

De ovennævnte forslag bør medføre, at der sker en række lovgivningsmæssige justeringer, samt en justering og udbygning af det nuværende tilskudssystem på skovområdet.